Tyrimų metu pašalinus paviršių dengusią asfalto dangą šurfuose 4–6, 10, 13, 16–20 atidengtas iš netašytų ir skaldytų (20x20x15–30x30x25 cm) dydžio akmenų sudėtas grindinys, kuris datuojamas XX a. Šurfuose 1–2, 16–17 nuo 1,1–1,5 m gylio tirtas pilko grunto su griuvenomis sluoksnis, kuris preliminariai datuojamas XVIII–XIX a. Didžioji dalis radinių iš šio sluoksnio datuojami XVIII a., tačiau pavieniai radiniai galėtų būti ir XIX a. Daugiausia aptikta koklių, puodynių ir puodų fragmentų. Šurfe 16 fiksuotas XX a. sluoksnis, kuriame iki 1 m gylio aptinka keramikos šukių, pypkės vamzdelis, XVII a. moneta, o giliau 1 m rasta pypkės galvutė, XVIII a. monetų ir du Antrojo pasaulinio karo Vokietijos karių žetonai (4:15–16 pav.).

Žvalgomųjų tyrimų metu nustatyta, jog didžiojoje sklypo dalyje glūdi XIX–XX a. suformuoti sluoksniai, kuriuose aptikta ir ankstyvesnių XVII–XVIII a. radinių. Įžemis pasiektas 19 šurfų 0,7–3,6 m gylyje. Šurfe 15 įžemis nepasiektas. Iš viso tyrimų metu rasta ir suinventorinta 585 XVII–XX a. datuojami radiniai. Iš jų – 558 buitinės ir statybinės keramikos radiniai, 27 ypatieji radiniai (4 pav.).

28 J. Basanavičiaus Street

Exploratory excavations carried out at 28 J. Basanavičiaus Street comprised twenty 2 x 2 m test pits covering 80 m^2 (Fig. 1). Test pits 1 and 19 revealed masonry structures M1 and M2 dating to the 19th–first half of the 20th century. M1, dating to the first half of the 20th century, was composed of brown-beige bricks 26.5 x 5.2 x 10, ? x 6 x 13.5, and ? x 6 x 12.5 cm in size and bound with lime mortar (Fig. 2). M2, dating to the 19th century, was composed of beige bricks 27.5 x 14 x 6.5 cm in size and bound with lime mortar (Fig. 3). Upon removing the old asphalt surface, test pits 4–6, 10, 13, and 16–20 unveiled a 20th-century pavement assembled from worked and natural stones (20 x 20 x 15–30 x 30 x 25 cm). Overall, the exploratory excavations identified that the majority of the site contained 19th- and 20th-century cultural layers with finds typical of the period, and a few that predate (17th–18th centuries; Fig. 4). The natural layer was reached in 19 test pits, at depths ranging from 0.7 to 3.6 m.

Vida Indrulėnaitė-Šimanauskienė

Stiklių gatvė 14

2023 m. Stiklių g. 14 sklype esančiame pastate, įrengiamo rūsio vietoje, buvo atlikti detalieji tyrimai. Jų metu ištirta viena 47,4 m^2 dydžio perkasa. Tirta perkasa patenka į Vilniaus senamiesčio 32 istorinio kvartalo teritoriją tarp Dominikonų, Stiklių, Vokiečių ir Žydų gatvių. Pastatas formavosi XV–XX a. II pusės laikotarpiu. Kampinį užstatymą formuojantis gyvenamasis namas su prekybinėmis patalpomis susiformavo iš 3 posesijų – 231, 232 ir 251, pats seniausias išlikęs užstatymas prie Žydų gatvės, kur esama gotikinių namo rūsių. Istorinės žinios apie pastatą siekia XVII a. II pusę, kai atskiri pastatai turėjo savo pavadinimus – „Keizanovska“, „Kaznovičiovska“, „Tymingovska“. Jis nukentėjo 1655–1661 m. karo metu ir per 1748 m. gaisrą. Po gaisrų pastatas vis buvo perstatomas. Po Antrojo pasaulinio karo, nugriovus Didžiosios sinagogos griuvėsius, buvo kapitaliai suremontuotas: įrengtos gelžbetoninės perdangos ir laiptinės, pakeistos stogų konstrukcijos ir keraminių čerpių danga, perplanuoti butai, išardytos krosnys.

Arčiausiai tirtos vietos daugiau informacijos suteikę archeologiniai tyrimai buvo vykdyti 2013 m. V. Veževičienės (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 387–392). Jų metu Stiklių g. 16 sklype ištirti

1 pav. Tyrimų vietos situacijos ir ankstesnių tyrimų suvestinis planas: 1 – tirta perkasa; 2 – 2020 m. S. Rutkovskio žvalgymai; 3 – 2020 m. S. Rutkovskio detalieji tyrimai; 4 – 2019 m. P. Vutkino tyrimai; 5 – 2014 m. S. Rutkovskio tyrimai; 6 – 2013 m. V. Veževičienės tyrimai; 7 – 1998 m. V. Vainilaičio tyrimai; 8 – 1997 m. D. Luchtanienės tyrimai; 9 – 1993 m. T. Poškos tyrimai; 10 – 1982 m. V. Ušinsko tyrimai; 11 – 1978 m. P. Tebelškio tyrimai. V. Indrulėnaitės-Šimanauskienės brėž.

Fig. 1. Area plan: 1 – the trench; 2 – a survey by S. Rutkovskis in 2020; 3 – detailed excavations by S. Rutkovskis in 2020; 4 – excavations by P. Vutkinas in 2019; 5 – excavations by S. Rutkovskis in 2014; 6 – excavations by V. Veževičienė in 2013; 7 – excavations by V. Vainilaitis in 1998; 8 – excavations by D. Luchtanienė in 1997; 9 – excavations by T. Poška in 1993; 10 – excavations by V. Ušinskas in 1982; 11 – excavations by P. Tebelškis in 1978.

3 šurfai, kurių bendras plotas 11 m^2, fiksuotas 2,4–2,5 m storio kultūrinis sluoksnis. Apatiniai horizontai datuojami XVI a. viduriu. Virš jų glūdi XVII–XIX a. sluoksniai, kuriuos dengia buvusios betoninės ir dabar esančios parketo grindys. Viršutiniuose sluoksniuose aptiktos XIX a. pradžios klasicistinėmis plytomis klotos grindys. Buto 16 R patalpoje, maždaug 1,5–1,6 m gylyje nuo esamų parketo grindų lygmens, aptiktos XVI a. III–IV ketvirčių plokštinių koklių išdegimo krosnelės liekanos.

2023 m. tyrimų metu ištirta 47,4 m^2 dydžio perkasa suskirstyta į du plotus (1 pav.). Plote 1 iki 1,45–2 m gylio buvo tirti piltiniai grunto, kalkių ir griuvenų sluoksniai, kuriuose rasta XVI–XX a. datuojamų radinių (2 pav.). Šie sluoksniai greičiausiai supilti XX a. pastato kapi-

2 pav. P plote 1 fiksuotas pjūvis iš PV. V. Indrulėnaitės-Šimanauskienės nuotr.

Fig. 2. S section of area 1, viewed from the SW.

talinio remonto darbų metu. Nuo 1,45 m gylio tirtas XV–XVI a. sluoksnis su šio laikotarpio radiniais. Atidengti mūrų fragmentai M1, M2,

3 pav. Perkasoje atidengto buvusio rūsio PV dalis iš ŠR. V. Indrulėnaitės-Šimanauskienės nuotr.

Fig. 3. The SW part of the original cellar, viewed from the SW.

4 pav. Tyrimų metu aptikti ypatieji radiniai: 1 – žydiškas lošimo vilkelis (suktukas) „dreidl"; 2 – ATR Augusto III 1755 m. grašis; 3 – žalvarinis žiedas su praplatinta priekine dalimi, dekoruotas iš įkartų formuotu rombo motyvu; 4 – Austrijos imperijos Marijos Teresės 1762 m. 1 kreiceris; 5 – ATR Stanislovo Augusto Poniatovskio 1792 m. 3 grašiai. L. Kajotos nuotr.

Fig. 4. Special finds recovered during the excavations: 1 – a Jewish gambling dreidel; 2 – a grosz of Grand Duke Augustus III, minted in 1755; 3 – a copper alloy ring with a wider top, decorated with embossed lines in the shape of a diamond; 4 – a 1-kreuzer coin of Maria Therisia of Austria, minted in 1762; 5 – a 3-grosz coin of Grand Duke Stanisław II August, minted in 1792.

M5, M6 datuojami XVIII a. I puse. Galbūt tai dar prieš 1748 m. gaisrą stovėjusio pastato fragmentai, išlikę po gaisro. Tyrimų metu atidengtas esamo pastato ŠR pamatas M3 formuotas XVI a. I pusėje–XVII a. I pusėje. Įžemis – geltonas smėlis pasiektas nuo 1,3 m gylio. Įžemyje nuo 1,66–2,11 m gylio atidengtos 7 duobės. Duobėse rasti XV–XVI a. datuojami keramikos fragmentai, zooarcheologinė ir archeobotaninė medžiaga rodo šioje vietoje vykus antropogeninę veiklą. Laukinių augalų spektras leidžia teigti, jog tirtų kontekstų susidarymo metu šioje vietoje buvusi drėgna, šaltiniuota aplinka.

Per visą tirtą plotą 2 atidengtas buvęs rūsys M4 skersine siena padalytas į dvi patalpas. Buvęs rūsys iki 1,3 m gylio užpiltas pilku biriu gruntu su griuvenomis ir šiukšlėmis, kuriame rasta XVII–XX a. datuojamų radinių. Nuo 1,4 m iki pasiekto 2,5 m gylio rūsys buvo užpiltas pilku biriu gruntu su griuvenomis, kuriame rasta XVI–XVIII a. datuojamų radinių. Pirma rūsio patalpa atidengta ploto 2 PV pusėje, ji 2,5x1,6 m dydžio (3 pav.). ŠV ir PR sienų dalyse matomi arkiniai pamatai, kurie papildomai sustiprinti plytų mūru. ŠV arkinio pamato plytų matmenys 31,5x16x6–7 ar ?x15,5x6,5 cm. Rišta rusvu kal-

kiniu skiediniu su kalkių gabaliukais. Stiprinant pamatą primūryta sienelė naudojant skirtingų formatų plytas 27x?x5 ar 26,5x?x4,5 ar ?x12,5x4,5 ar 31x16x7,0 ar 30,5x?x7,5 cm (su braukomis). Struktūra rišta kalkiniu skiediniu su smulkaus žvyro užpildu. PR arkinio pamato plytos – 31x15,5x7 ar 30x15x6,5 cm. Pamato gylis 63 cm. Tvirtinant pamatą po juo suformuotas antrinio panaudojimo, rausvų ir gelsvų 31x16x7 ar ?x15,5 x8 ar ?x16,5x7 cm plytų mūras, rištas moliu. PV šios patalpos siena mūryta iš akmenų ir plytų. Patalpos grindys grįstos akmenimis, per centrą V–R kryptimi suformuotas latakas. Antra rūsio patalpa atidengta ploto 2 ŠR pusėje, ji 1,7x1,55 m dydžio. ŠV ir PR sienos formuotos iš plytų mūro. ŠV sienos mūras blogos būklės, rištas netvarkingai naudojant 32x?x7 ar 31x?x7 ar 30x?x6,5 ar ?x16x7 cm dydžio plytas. Skiedinys kalkinis, rupus. PR sienai naudotos 30,5x?x6,5 ar 31x?x7 ar ?x16,5x7 cm dydžio plytos. Skiedinys rupus. ŠR siena formuota iš akmenų – plytų mūro. Naudotos ?x14x8 ar ?x14,5x7 cm dydžio plytos, rištos rupiu kalkiniu skiediniu. Patalpos grindys formuotos iš antrinio panaudojimo, apirusių plytų. Grindys smarkiai suardytos. Rūsys formuotas XVIII a. I pusėje. Galėjo būti naudojamas iki XVIII a. II pusės ar XIX a. pradžios, nes pirmoje patalpoje prie ŠV arkinio pamato primūrytoje sienutėje fiksuotos kelios klasicistinės plytos.

Iš viso tyrimų metu rasta ir suinventorinta 358 XV–XX a. datuojami radiniai (4 pav.). Iš jų – 306 buitinės ir statybinės keramikos radiniai ir gamybinės atliekos, 52 ypatieji radiniai.

14 Stiklių Street

In 2023, detailed excavations were carried out at a construction site for a basement inside the building located at 14 Stiklių Street in Vilnius. A single trench covered the full extent of the basement and measured 47.4 m^2 in size (Fig. 1). The trench was divided into two areas, which produced different results. Area 1 contained backfill with rubble and lime to a depth of 1.45–2 m, likely deposited during a major building renovation in the 20th century (Fig. 2). From a depth of 1.45 m, layers dating to the 15th–16th centuries were identified. Fragments of masonry structures M1, M2, M5, M6 dating to the first half of the 18th century were uncovered, along with the NE foundation M3 of the present-day building, which was built in the first half of the 16th century–second half of the 17th century. The natural sand layer was exposed from a depth of 1.3 m and contained the cuts of 7 pits. The fill of those pits yielded 15th- and 16th-century pottery and zooarchaeological and archaeobotanical remains that indicate anthropogenic activities in the area. The identified range of wild plant species suggests that the associated deposits were formed in a wet, spring-fed environment. Area 2 contained the remnants of the original cellar M4 across its entire extent (Fig. 3). It was backfilled with loose grey soil, with rubble and finds spanning the 16th–20th centuries. The cellar was built in the first half of the 18th century and may have been in use until the second half of the 18th century or the early 19th century. The excavation yielded a total of 358 individual finds spanning the 15th–20th centuries (Fig. 4).

Vida Kliaugaitė

Maironio gatvė

2023 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais KPIP atliko žvalgomuosius tyrimus Maironio gatvėje Vilniaus senamiesčio (UK 16073) ir Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais (UK 25504) teritorijoje. Tyrimai atlikti siekiant gauti informa-